

ΚΡΙΤΙΚΗ

«Ο Βροχοποιός» από την ΕΘΑΛ

● ΝΟΝΑΣ ΜΟΛΕΣΚΗ

ΜΕΤΑΦΡΑΣΗ: Μ. Κακογιάννης
ΣΚΗΝΟΘΕΣΙΑ: Μ. Βασιλείου
ΒΟΗΘΟΣ ΣΚΗΝΟΘΕΤΗΣ: Χρ. Χρυσάνθου
ΣΚΗΝΙΚΑ - ΚΟΣΤΟΥΜΙΑ: Σ. Μιχαηλίδου
ΠΑΙΖΟΥΝ: Π. Χαράλαμπος, Μ. Παπαεργάτου, Α. Τσουρής, Ν. Δαφιώτου, Γ. Αντζουλίνο, Γ. Λώρης, Χρ. Χρυσάνθου

Ο Ρίτσαρντ Νας στο «Βροχοποιό» του φέρνει σε σύγκρουση δύο κόσμους — τον ασπρο-μαυρο κόσμο της απτέρου πραγματικότητας, όπου το κάθε αύριο φαίνεται με την πραγματικότητα και ύποπτο μόνο και μόνο επειδή δεν έφτασε ακόμα, και τον κόσμο του ονείρου, που πετά τόσο ψηλά, τον κόσμο της παράλογης, αδικαιολόγητης και μαζικής ελπίδας. Την ανταγωνιστική αντίθεση αυτών των κόσμων οι μεγάλοι Αμερικανοί δραματουργοί Ο' Νιλ, Γουίλιαμς, Μύλλερ απέδιδαν τραγικά, συντρίβοντάς τους ήρωές τους μέσα στην τρομερή σύγκρουση αυτών των Συμπληγάδων — της ζωής και του ονείρου. Ο Νας μας χαρίζει μια διέξοδο από την αντίθεση, δίνοντας στο όνειρο, στην πίστη, την δύναμη να μεταμορφώνει τους ανθρώπους και μαζί (αυτή είναι η βασική θέση του Νας) να μεταμορφώνεται και ο κόσμος γύρω. Αν στον Μύλλερ το ωραίο όνειρο είναι εξ αρχής καταδικασμένο να μη πραγματοποιηθεί, στον Νας η παρηγοριά της εκπληρωμένης ελπίδας πέφτει σαν βροχή πάνω στους εξαντλημένους από την αναμονή ήρωες του, ενώ εμάς τους θεατές μας αγκαλιάζει ένα σύννεφο γλυκεριάς συγκίνησης.

Ο ΚΑΥΣΩΝΑΣ, η ξεραϊλα, η στασιμότητα, η έλλειψη κάθε κίνησης στην ατμόσφαιρα αντιστοιχεί με την ακινησία στη ζωή της μοίρας, την ξερή, ακαρπή ύπαρξη της ηρωίδας του Νας Μάγκυ. Ο πατέρας και ο μικρός αδελφός Τζίμμου προσπαθούν να την κρατήσουν και να κρατηθούν και οι ίδιοι στα πλαίσια της ελπίδας. Όμως η ελπίδα τους είναι δειλή. Γύρω απ' αυτή την κεντρική ομάδα — δυο πόλοι. Στον ένα — ο μεγάλος γιός, ο Θωμάς που βλέπει μόνο ό,τι βλέπουν τα μάτια του και θεωρεί την ελπίδα αυταπάτη και πηγή πόνου. Κοντά του ο Φάιλ, που σφιγμένος σαν γροθιά κρύβει την απροστάτευτη μοναξιά του. Στον άλλο πόλο ο βροχοποιός, ένας διαφορετικός, ρομαντικός ήρωας που όρμησε στο οικογενειακό δράμα, μια λαμπρή μορφή, που από την πρώτη του εμφάνιση έχει μια διπλή ερμηνεία — θαυματουργός με θείο χάρισμα, με την ικανότητα να μαγεύει, να πείθει, να οδηγεί και ταυτόχρονα ένας αποτυχημένος που μόνο επιθυμίες να έχει ταλέντο, που τρομάζει με τον ακραίο, μαξιμαλιστικό του ρομαντισμό.

Η ΣΚΗΝΟΘΕΤΙΣ Μόνικα Βασιλείου και η σκηνογράφος Στέλλα Μιχαηλίδου συγκέντρωσαν την προσοχή τους στο σπίτι των Κάζου, στην μοίρα των κατοίκων του δίνοντας τους δυο πόλους — το γραφείο του σερίφη σαν σύμβολο της πεζής πραγματικότητας και το «βασιλείο» του Αστρολέοντα — τον αχυρώνα — σε μια άδικα μικρή σε σύγκριση με το κέντρο αναλογία. Ακολουθώντας την μοίρα της κεντρικής ομάδας, την μοίρα της Μάγκυ, η σκηνοθέτης εθεώρησε την ένωση της Μάγκυ με τον Φάιλ ευτυχισμένη λύση του συναισθηματικού δράματος. Νομίζω, ότι η παράσταση θα κέρδιζε,

αν το κέντρο της βαρύτητας μεταφερόταν προς τη φιγούρα του βροχοποιού και η τραγική πλευρά αυτής της διπλής μορφής σχηματιζόταν με πιο βαθιά χαραγμένες γραμμές. Αλήθεια, αν όταν η Μάγκυ διηλέγει τον άλλο, ουσιαστικά προδίδει στον Αστρολέοντα και όταν αυτός ομολογεί την αδυναμία του να κάνει θαύματα ο προβλεπτής της προσοχής της σκηνοθέτριας και ο δικός μας — ήταν στραμμένος πάνω του, τότε θα μπορούσαμε — πιστεύω, σύμφωνα με τον συγγραφέα — να χαρίσουμε στον Αστρολέοντα όλο τον θρίαμβο της καθαρτικής βροχής και το φινάλε θα ηχούσε αλλιώτικα.

ΦΕΤΟΣ η Μόνικα Βασιλείου μας έδωσε πολλά δείγματα της ικανότητάς της να δουλεύει με τους ηθοποιούς, συνεργαζόμενη με τρεις θιάσους (το «Ένα», τον ΘΟΚ και τώρα την ΕΘΑΛ). Κρίμα, που η σκηνοθέτις δεν θεώρησε ότι ο ρόλος του βροχοποιού απαιτεί πιο λεπτό και οξύ σχέδιο. Ετσι, ο Χρ. Χρυσάνθου ακαταμάχητα γοητευτικός και δυναμικός δεν καταφέρνει να είναι ταυτόχρονα μοναχικός και ευάλωτος.

ΒΛΕΠΟΝΤΑΣ το μεγάλο πλεονέκτημα του έργου στην «ευλογία» της αγάπης η Μ. Βασιλείου βοήθησε πολύ τον Π. Χαράλαμπος να κάνει τον πατέρα μεγάλο εκφραστή αυτής της αγάπης και να μαλακώσει σε σύγκριση με τις προηγούμενες του εμφανίσεις τη φωνή, το βλέμμα, τις κινήσεις του. Χάρη σ' αυτόν οι σκηνές των οικογενειακών συζητήσεων περνούν χωρίς περιττή δραματικότητα. Η Ν. Δαφιώτη δουλεύει εντατικά σε κάθε στιγμή της σκηνικής της παρουσίας. Ίσως απ' εδώ προέρχεται και η λίγο υπερβολική κινητικότητα και νευρικότητα στη μιμική και στην ομιλία. (Η στασιμότητα, η ηλεκτρισμένη ακινησία πρέπει να είναι σύμβολο της ψυχικής της κατάστασης πριν την άφιξη του βροχοποιού). Στη σκηνή που προσπαθεί ν' αλλάξει τρόπο για να κερδίσει τον Φάιλ η ηθοποιός χάνει την αίσθηση του δραματικού είδους του έργου και γίνεται πολύ υπερβολική. Αλλά υπάρχουν στιγμές που η θλιμμένη της γοητεία κυριαρχεί στη σκηνή.

ΕΔΩ θέλω να κάνω μια παρένθεση και να εκφράσω την εντύπωση που μου δημιούργησε το παίξιμο του Α. Τσουρή. Δεν μπορώ να πιστέψω, ότι ο λυρικοκωμικός όμορφος ρόλος του Τζίμμου απαιτούσε όλη εκείνη την πληθώρα μιμικών κόλπων και ανήσυχων κινήσεων που χρησιμοποιεί ο ερμηνευτής του. Ο αστέιος Παραμυθάς, που έπαιξε ο Τσουρής στην παιδική παράσταση του ΘΟΚ «Μάγος του Οζ» ξαναζωντανεύει ξαφνικά στο έργο του Νας. Σαν να τον απασχολεί συνεχώς η έννοια πως να κάνει τον ρόλο του πιο «πρώτο».

ΔΕΝ θά'λεγα όλα αυτά για κάποιο λιγότερο καλό ηθοποιό, αλλά ο Α. Τσουρής έχει δείξει πολλές φορές πόσο ψηλά μπορεί να φτάσει.

Να μην ξεχνούμε όμως, ότι μιλάμε για ένα νεογέννητο θίασο. Και η γενικά καλή παρουσίαση του καθενός (αυτό οπωσδήποτε αφορά και τον Μ. Παπαεργάτου, και τον Γ. Λώρη) θα ήταν ακόμα καλύτερη αν μεταξύ των ηθοποιών προλάβαιναν να γεννηθούν εκείνες οι βαθιές σχέσεις συνεργασίας που δένουν τα μέλη ενός θεατρικού σχήματος σ' ένα ενιαίο σύνολο. Αυτό είναι ζήτημα χρόνου. Οπωσδήποτε, η ΕΘΑΛ έκανε μια αρχή. Μια καλή αρχή.